

ŠKOFIJSKI LIST

44.

Poročilo o konferencah „Sodalitatis SS. Cordis Jesu“ za leto 1911.

(Nadaljevanje.)

II.

Obravnavale so se pri konferencah nastopne stvarine:

Ljubljana. O ljudskem štetju — o socialnem položaju, razgovor. Poročilo o dekan. shodu (dekan Kolar). Poročilo o I. sv. obhajilu otrok (po Škofijskem Listu). O napovedi o pristojbinskem namestku (dekan Kolar). O okrožnici glede dotacijskih sv. maš. — O bistvu in razvoju modernizma (dekan Kolar). De periculis fidei et de mediis contra pericula, poleg. Synod. dioec. Poročilo o stanju Marijinih družb (Plantarič). Razgovor o prepovedanih časnikih. — Kako je preprečiti mehanizem pri pobožnosti vernikov (P. Čampa, spis.) — Poročilo o beri, o njenem nastanku in stanju (Finžgar). — Razgovor o težkočah duhovnikovih. Obravnava o dolžnosti in rabi vprašanj pri spovedi (dekan Kolar). — Katere kupčije so duhovnikom prepovedane (Brence). — O vplivu vesti in o grešnosti dejanj (Jemec).

Cerknica. Poročilo o shodu dekan. voditeljev Marijinih družb (Wester). Dekanijska konferenca Marijinih družb. — Mešane vloge pri družbenih igrah. — Dekret o I. sv. obhajilu. — Slučajnosti.

Gottschee. —

Idrija. (7 sestankov.) Ali je Kristus historična oseba? (dekan Arko, spis). Marijine družbe v dekaniji (Oswald). Cerkvena umetnost v dekaniji (Jelenc). Božja previdnost pri narodih (Kolbezen). Duhovnik v naših družtvih (dekan Arko). Poročilo o dekanskem shodu (Arko). Seksualna pedagogika (Cegnar). Vzgojni pomen dekreta o I. sv. obhajilu (Gnidovec). Stališče duhovnikovo do socialnega vprašanja (Oswald).

Kamnik. (9 sestankov.) Razgovor o vprašanjih za konferenco dekanov. Poročilo o shodu dekanov. Privatno, skupno in slovesno I. sv. obhajilo (dekan Lavrenčič). Spomenica na Družbo

sv. Mohorja (Val. Bernik). De numerica distinctione peccatorum (Zevnik). Poročilo o shodu voditeljev Marijinih družb (Zevnik). Zakaj je pogosto sv. obhajilo ne le koristno, ampak kar potrebno (Štrukelj). O češčenju presvetega Srca Jezusovega dogmatična razprava (provincijal P. Mlejnik). O duhovnikovi ascetični izobrazbi in izpopolnitvi (P. Matej Vidmar). O probabilizmu (Zevnik). Važnost presvetega Rešnjega Telesa za našo dobo s posebnim ozirom na mladino (dekan Lavrenčič). Protialkoholni pouk otrok (Merkun). Splošno o milosti, dogmatično (provincijal P. Mlejnik). Nekaj o šoli. Kaj si otroci mislijo o raznih vprašanjih krščanskega nauka? (Zevnik). De necessitate gratiae (provincijal P. Mlejnik). Kaj naj mi duhovniki storimo, da si ljudstvo pridobi večje spoštovanje pred Najsvetejšim? (Fr. Rihar, spis). Kakšne misli naj prešinjajo duhovnika pri daritvi sv. maše? (Ivan Opeka). Razgovor o položaju v naših občinah, o časnikih itd.

Kranj. Kaj je duhovnik dolžan svojemu sobratu? (Mikš). O organizaciji Marijinih družb (Brešar). Mladinska skrb (Zabukovec). Pogosto sv. obhajilo in presodki zoper (Potokar). Kdaj in kolikokrat spuščaj katehet otroke k sv. obhajilu (Čadež). Sacerdos sicut alter Christus in terra orat et laborat (Vondrašek, spis). O laži (Golè). Poročilo o Schubertovi brošuri: Die Seelsorgetätigkeit in ihrer Beziehung zu den Pastoralionsgebieten (Marenčič).

Leskovec. O delovanju, o nedostatkih v Marijini družbi (Borštnar). Verska razlika med katoličani in protestanti na podlagi veroizpovedi (Likar). Der Geistliche im Gasthause, po Korr. Blat-u. Branje protiverskih časopisov (Komlanc). O krivi prisegi (Vadnal). Odlomek iz knjige: Moderne Phrasen (dekan Schweiger). Potrebe socialnega delovanja duhovnikov (po Korr. Bl., dekan Schweiger). Quis legitimus parochus, quis

potest esse legitimus delegatus, po: Ne temere! (Rogelj). Razprava o zemljiški knjigi (Lesjak). Dolžnost kateheta propagirati abstinenco gibanje med šolsko mladino. O sodelovanju duhovnikov pri posojilnicah (dekan Schweiger). O I. sv. obhajilu, o izkušnjah za jurisdikcijo, o inventarju. Poročilo glede pritožbe namestnika. (Lesjak).

Litija. Dekret: Maxima cura (Koblar). Poročilo o protialkoholnem shodu (Pogačar). Poročilo o dekanskem shodu (dekan Rihar). Najsvetejši Zakrament in duhovnikovo delovanje (Koblar, spis). De sacra praedicatione (Zupanc). O pristojbinskem namestku. De cultu B. M. Virginis (Koblar, spis). Poročilo o shodu dekan. voditeljev Marijinih družb (dekan Rihar). Pomen in važnost Marijinih družb (Dolinar, spis). De cultu Ss. Cordis in o apostolstvu molitve (Krische, spis). O lastnosti in službi voditeljev Marijinih družb (dekan Rihar). Presveta Evharistija središče duhovnikovega delovanja (Jaklič). Pismo avstrijskih škofov (Koblar, spis). Presveta Evharistija studenec bogastva za duhovnika (Dolinar).

Loka. O breviju (Borštinar). O pristojbinskem namestku (Šinkovec). Ugovori proti vsakdanjemu sv. obhajilu (Baloh). Kako poživiti mladeniške Marijine družbe (Meršol). Ali naj člani Marijinih družb nastopajo v igrah z mešanimi vlogami? O nekaterih dvomih in nejasnostih določil 2. škof. sinode (Čik). Nekaj besedi o verskem dvomu (Rajčević). Kako naj se duhovnik pripravlja na pridigo (Jan. Pfajfar). O važnosti gasilnih društev za našo organizacijo (dekan Mrak). Kako pojmujejo socialni demokratje vprašanje o delu? (Kavčič). Parafraza škofovega pisma duhovnikom z dne 27. avgusta 1911.

Moravče. Razgovor o tvari za shod dekanov; poročilo o shodu. Navod za napovedi za odmerjenje pristojbin. namestka (dek. Bizjan). Določili so se referati za teološke vede. Dušni pastir kot spovednik (Vodopivec, spis). Pismo avstrijskih škofov do duhovščine (Lovšin). Kako naj se izpelje praktično I. sv. obhajilo za šolarje (Lovšin, spis). Razgovor o vodstvu, o uspehu Mar. družb; se nadaljuje (dekan Bizjan). Podrobni načrt o poučevanju verouka z opombami. Dekret o pogostem sv. obhajilu za šolske otroke (Lovšin, spis). Pouk o seksualnem vprašanju za otroke (Vodopivec, spis). Kako naj se otroci navajajo h kesanju. De fide, spe et charitate (Demšar, spis). De fontibus theologicis (Lovšin). Kako naj se razlagajo besede: Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih (dekan Bizjan). Izjava na c. kr. glavarstvo glede žganjepitja in neopravičenega točenja žganja.

Novo mesto. De vetita clericis temporalis administratione. De amotione administrativa. De aetate I. com. Kako naj se nadalje izobrazuje duhovnik. Poročilo o shodu dekanov (prošt dr. Elbert). Poročilo o shodu voditeljev Mar. družb (Porenta). Pogovor glede dotacijskih sv. maš; o občinskih volitvah. Im Rechtsstaate Oesterreich, po Kor. Bl. (P. Atanazij). Letzte Ölung in casu necessitatis; po Linz. Quartl. (Perko). Dogmatičen razložek med našo in razkolno cerkvijo (Supin). Zavodi sv. Stanislava; razgovor. Predlog o skrajšanju spovednih molitev (P. Cornelij). O neprilikah pri odmeri davka na osebno dohodnino (prošt dr. Elbert). Razložek med človeško in živalsko dušo (Supin).

Postojna. Poročilo o shodu dekanov (dekan Erzar). O novem občinskem redu (kurat Abram). O bistvu izvirnega greha po sv. Tomažu Akv. (Ahačič). O kmečkih zvezah (Bešter). De deliciis po sv. Tomažu Akv. (Dimnik). O velikomestnem duševnem pastirstvu (J. Dolenc). Kako je postopati zoper motilce pri službi božji (dekan Erzar, pism.). Recollectio menstrua (Janež). O vzhodnem vprašanju (Kapš). O vedenju otrok v cerkvi (Mencinger). De jejunio naturali (Porenta). Kdaj naj spovednik odvezo podeli, kdaj odloži (Rodič). O pravi olici (Zupan). Hospitacija pri katehezi Dolenca, kritika. Poročilo o Marijinih družbah (dek. Erzar).

Radovljica. O smrti duhovnikovi (Ažman, spis). Ali si Leon XIII. in Pij X. nasprotujeta glede soc. delovanja duhovnikov (Oblak). Kako se katehet pregreši proti ljubezni, prvemu vzgojnemu principu (Kramar, spis). O pogostem sv. obhajilu v prvih stoletjih krščanstva (Kleindienst). Dekret: Maxima cura (Lovšin). Šolska mladina in obiskovanje sv. Rešnjega Tel. (Kreč). Poročilo o konferenci vodnikov Marijinih družb (dek. Novak). O knjigi: Vodnik Marijanski (Bleiwies, spis). Praktični migljaji iz Vodnika Marijinih družb (Val. Oblak). Razgovor o vzporedi sestanka Mar. družb radovljiške dekanije. Potovanje po Švici. Življenjska moč katolicizma in okorelost protestantizma (Aljaž in dek. Novak). Skrb duhovnika za lepoto hiše božje (Kreč, spis). Nekateri pogrški duhovnikov pri bogoslužnih opravilih (Čuk). O prijaznem občevanju duhovnika z ljudmi (Zabret, spis). Onanizem (Čerin). Francosko, zgled za nas duhovnike, kako treba delati za ljudstvo, ne samo v dušnem, marveč tudi v gmotnem oziru (Val. Oblak, spis). O menicah (Drolc). O spovedovanju moških (Čerin). Nekaj misli o vzgoji duhovskega naraščaja (Skubic, spis).

Ribnica. O starosti prvoobhajancev (Oreh, spis). Priprava otrok za prvo sv. obhajilo. Pridigarju in katehetu koristni podatki iz svete dežele (Krumpestar, spis). Poročilo o shodu dekanjskih vodnikov Marijinih družb (Krumpestar). Nekaj ovir glede dobrih uspehov naših Marijinih družb (Kragl, spis). Smotrenost v naravi (Pavšič, pism.). Praznovanje nedelj in praznikov v naših krajih (Krumpestar, spis). Duhovnik mora med ljudstvo (Žnidaršič, spis). Nasprotno časopisje. De decore sacerdotali (Lavrenčič, pism.). O pri-segi (J. Ramovš, pism.). Duhovnikovo razvedrilo (Lavrenčič, spis). Rev. Šuštaršičev ameriški katekizem (Oreh, spis). Časopisje v boju s Cerkvijo Pavšič, spis). Poročilo o shodu dekanov v zavodu sv. Stanislava (dek. Dolinar). Duhovnik — mašnik (Lavrenčič, spis). Naše organizacije v življenju (Skulj, spis). Duhovnik — mož molitve (Lavrenčič, spis).

Semič. Najnovejši dekret glede otroškega sv. obhajila (Omahen). Društvo: Kmetška zveza za Belo krajino (Natlačen). Določbe cerkvenega prava o dovoljenih zabavah katol. duhovnikov (P. Dostal). Spomin romanja v sv. deželo (Natlačen). Sv. birma (ž. Romè). Teoretični in praktični pouk otrok o sv. maši (Omahen). Pregled kanonične vizitacije po Belokrajini (poročilo prevzvišenega g. knezoškofa).

Šmarje. Poročilo o shodu dekanov (dek. Trček). Marijina družba in prejemanje sv. zakramentov (Švigelj, spis). Tvarina, ki naj bi se obravnavala pred prvo spovedjo in prvim svetim obhajilom (Šolar, spis). Za vsak smrten greh — večna kazen (Tomc). De sigillo confessionis ejusque fractione (Pipan). O znanosti brez predsodkov (Šimnic). Iz pastoralne medicine, duhovnik pri bolniku (dek. Trček).

Trebnje. Poročilo o konferenci dekanov. O napravi cerkvenega inventarja (Iv. Nemanjič). Razdelitev tvarine iz dogm. specialis za konference, naj se obdelujejo predmeti, ki so za pastirstvo važni; referent naj se drži katekizma. Nekaj materijala iz liberalnih listov (A. Oblak). O religiji (Žitnik, spis). De praecepto fidei et spei (Sešek). Ali je človek dolžan Boga častiti. De revelatione (Omahna). O vzgoji glede spolnega življenja in napeljevanje k čistosti (Omahna). Razgovor o odpravi praznikov. Razgovor, naj se omili in zenači postna postava. Razgovor glede postopanja na smrtni postelji z onimi, ki berejo brezverske časopise. Strožje mnenje, naj prekličajo in obljubijo pred pričami, da ne bodo brali — milejše ravnanje, da se le duša reši. De

jure eccles. (Bukovitz, spis). Poročilo o konf. dek. v zavodu sv. Stanislava (Noč).

Trnovo. Hospitacija v IV. razr. de VI. praec.; razgovor. Lepo življenje duhovnikovo na deželi (Gogala). Priprava na prvo sv. obhajilo (dek. Kržišnik). Duhovnik in gostilne (Tomažič). Poročilo o dek. shodu (dek. dr. Kržišnik). Razgovor glede združništva. Tempus sacerdotis est gratiosum (Bojanec). O velikonočnem izpraševanju (Zorko). Hospitacija II. razr. (Tomažič); razgovor. Kako naj se obnaša duhovnik pri sveti maši (Groznič). Paramenti in duhovska oblačila (Jan. Škrjanc, spis). De justitia (Tomažič, spis). Hospitacija v I. razredu v samostanu, razgovor. Šolska mladina in bratovščine (Bojanec). Kaj naj stori duhovnik, da bodo ljudje presv. R. Telesu skazovali večje spoštovanje? (Gogala). Pouk v spolnih stvareh v šoli (Tomažič). Grešnik iz navade ni povračljiv (Pehani). Duhovnik in kanonična pokorščina (Mart. Škrjanc, spis). Kes, kdaj je zadosten (dek. dr. Kržišnik). Duhovski napuh (J. Škrjanc). »Čednost« ali »krepost« (dekan dr. Kržišnik). Probabilismus in justitia (Tomažič). Hospitac. v šoli na Kalu (Lenasi); razgovor. Telesna in dušna vzgoja otroka do šole, se nadaljuje (Pehani). Par misli o referatu: Najvažnejše poglavje o vzgoji v »Slov. Učitelju« (Zorko). Poročilo o zavodu sv. Stanislava (dek. dr. Kržišnik). Janez B. della Salle kot vzgojitelj (M. Škrjanc, spis). O tretjem redu (Lenasi). Delo v tretjem redu in v Mar. družbah (dek. dr. Kržišnik). In medio virtus (Bojanec). Duhovnik in časopisje (Baloh). Officium decanorum quoad sacerdotes (M. Škrjanc). Hospitacija g. dekana v III. razr. in razgovor. Kako navaditi otroke z uspehom udeležiti se sv. maše (Gogala, spis). Kaj storiti z rekruti, ki odhajajo k vojakom? Razgovor. Pismo škofovo duhovnikom. Kdo je uvedel sv. rožni venec? (dek. dr. Kržišnik).

Vipava. Dekan Lavrič poroča o tekočih stvareh in daje praktična navodila. Vzgoja mladine po knjižicah prevzv. knezoškofa (Koller, pism.). Kaj je odpustek (Debevc, pism.). Določijo se znanstvena temata. Psihologija mladeniške dobe (Rihar, spis). Naše Mar. družbe (Koller). Kaj mora vsak vedeti iz krščanskega nauka — posebno z ozirom na pripravo prvega sv. obhajila in prvo spoved (Debevc). Stinger: Wie steht es mit unserer Predigt? (Rihar, spis). Nova ureditev cerkvenih oblasti pri rimski kuriji (Komar). Was heißt zeitgemäß predigen? Po »Quartalschr. (dek. Lavrič). Cognosco oves meas nekaj za prakso (Rihar, pism.). Skrivni zakonski zadržki in njih odprava (Koller, spis).

V r h n i k a. Por. o shodu dek. (dek. Gantar). Razgovor o dekretu glede prestave duh. Soc. moment družine in krščanstva (Vovko, spis). Članek iz kvartalke o dekretu glede prestave duh.; razgovor. Celsissimus poda ob kratkem svoje misli glede uspehov ali neuspehov, ki so se opazovali o priliki zadnje vizitacije. Poročilo o sestanku dek. v zavodu sv. Stanislava (dek. Lavrič). Omnis homo mendax (Miklavčič, spis). Razni davki, ki naj jih duhovnik plačuje in ne plačuje (Erjavec, spis).

Ž u ž e m b e r k. O pripravi za sveto mašo (Kralj). O dekanskem shodu (Pešič). O volitvah; o posvečevanju nedelj in praznikov (Podlipnik). Razgovor o pismu knezoškofa glede pomanjkanja duhovnikov. O prvem sv. obhajilu otrok. De vetita clericis temporalis administratione; razgovor. De amotione ab officio; de instructione co-operat. in gerendis negotiis temporalibus. Pomenki iz dušnega pastirstva in socialnega življenja.

I. Flis.

III.

(Referat na konferenci Sodalitatis Ss. Cordis J. v Vipavi 8. novembra 1911.)

I v a n R i h a r, kaplan.

Vsak učinek mora imeti svoj vzrok. Pri vsakem smotrnem delovanju, ki ne doseže svojega smotra, je treba iskati vzrok neuspeha.

To je naloga znanstvenega raziskavanja.

Najštevilnejši, najraznoličnejši in v svojih vzrokih najgloblji so pojavi človeškega psihičnega življenja. Z njimi se peča psihologija. Ravno vsled svojega tako razsežnega predmeta se je psihologija diferencirala v toliko panog. Imamo psihologijo posameznika, normalnega in nenormalnega človeka, psihologijo mas, psihologijo narodov, versko psihologijo, psihologijo otroške duše itd. Vsled te razsežnosti se je psihologija že proglasila za temelj vseh drugih znanosti.

In v resnici ima psihologija velik vpliv.

Tako je psihologija otroške duše odprla vsa nova pota vzgojeslovja. Pod njenim vplivom so se zasnovele nove metode, novi sistemi šol.

Vkljub tako visokemu, ali bolje, razsežnemu razvoju psihološke vede pa je ostala ena doba človeškega življenja skoro pozabljena: doba, ko se deček, deklica razvija preko mladeniča, dekleta do odraslega človeka: mladeniška doba.

Domača hiša, Cerkev, šola s svojim velikan-
skim aparatom od učitelja do naučnega ministra
skrbi za vzgojo otrok.

Ves socialni ustroj človeške družbe skrbi za blagor posameznih stanov in slojev, katerih pravi člani se smatrajo odrasli.

Doba od 14. do 20. leta pa je ostala neobdelana, brez forme. Šele novejši čas se je začelo večje zanimanje za to dobo. Predvsem je vzbudilo pozornost dejstvo, da skoro vse pridobitve šoloobvezne dobe absorbira ta temna prehodna doba.

Zato se je poskušalo napraviti kakšno zvezo med šolsko dobo in že obstoječimi oblikami družabnega življenja. Uvajale so se nadaljevalne šole do 18. leta, zasnovala so se društva za mladino, išče se tudi za naraščaj primerne oblike. Pri teh poskusih pa so se začele množiti tožbe, kako težko je pridobiti mladino za te namene in da trud ne pokaže sorazmernega uspeha.

Vstala so razna vprašanja, začeli so se razni problemi reševanja mladine. Prišli so tako tudi do psiholoških vzrokov, začeli so jih raziskavati — in zasnovala se je najnovejša panoga psihologije: psihologija šoli odrasle mladine. Njen začetnik je ameriški učenjak, pedagog in psiholog Stanley Hall, ki je izdal l. 1904. delo: »Mladina, njena psihologija in njeno razmerje do fiziologije, antropologije, sociologije, do seksualnega življenja, zločinstva, vere in vzgoje«. Po tem zgledu je izdal leta 1909. Francoz Compayré delce: »L'adolescence«. O teh poizkusih je referiral dr. Seb. Huber na tretjem monakovskem katehetskem tečaju leta 1909.

Glavne misli tega referata so tudi povzeta v nastopnem:

Ž e m e t o d a, kako je Hall raziskaval dušno življenje mladeniča, je zanimiva. Z ene strani, ker nudi marsikak migljaj, kako se nabira izkušnja, z druge strani, ker nam kaže način moderne empirične in eksperimentalne psihologije.

Hall je zbiral gradivo za svojo psihologijo tako:

Sam je bil vodja pedagoškega seminarja na vseučilišču Clarke v Worcestru. Krog sebe je imel cel štab mladih učenjakov, ki so imeli nalogo opazovati mladeniče najrazličnejših strani in po določenem načrtu, n. pr. o posnemanju pri mladini itd.

Stopil je v stik z vodstvi mladinskih organizacij, da zbirajo svoje skušnje in opazovanja in jih objavljajo. Zbiral je izjave starišev, vzgojiteljev, učiteljev itd. Študiral je avtobiografije iz mladostnih dob, pisma, ki jih piše mladina starišem, znancem, prijateljem.

Tako se je nabralo ogromno gradiva in iz tega gradiva je poskusil dati odgovor na razna

vprašanja mladinskega življenja. Tako je fiksiral nekatere točke: Trajanje deške in mladeniške dobe, fizično rast, razvoj organov, duševni razvoj, čustveno življenje, patološke pojave, zločine pri mladoletnih. Mladeniško dobo določa od 14. do 20. leta.

Dr. O. Müller (Grundsätzliches über die Arten der Kath. Jugendvereinigungen) pa loči to dobo v dve: mladenič do 17. leta in mladenič po 17. letu. Pravi — zdi se, da je res — da imajo mladeniči pod 17. letom še nekaj otroškega na sebi v mišljenju in čutenju, čeprav radi posnemajo odrasle s tem, da kadé, obiskujejo gostilne itd. Mladenič nad 17. leti pa začne globlje misliti. Ako je resnejše narave, išče pouka in splošnejše izobrazbe. Posebno oni, ki imajo večjo priliko za to, ki so v kaki organizaciji, kažejo smisel za predavanje, morda celo sami nastopajo, posegajo v razgovor, zlasti ako so bolj sami med seboj, ako ni starejših mož zraven. Tudi se vzbuja v njih stanovski interes. Mladi obrtniški pomočnik že spoznava, kaj se pravi biti obrtnik. Spoznava potrebo izobrazbe v svoji stroki, med tem ko začne mladi delavec čutiti medsebojne vezi solidarnosti z drugimi delavci, začneja slutiti, da ima delavski sloj gotove skupne interese in smotre, da stoji v marsikakem nasprotju s podjetniki.

Med kmečko mladino stopa zavest solidarnosti med mladeniči za obrambo samostojnosti v boju z domačo hišo, z očetovsko oblastjo pa tudi občinsko in drugo oblastjo.

Glede duševnega življenja konstatira Hall predvsem razvoj domišljije. Ta postane, ako ima nezdravo hrano, naravnost nevarna. Prav lahko zabloudi s tal resničnosti v sanjavo, ali pa vzraste domišljavost, da misli mladenič, da je že zrel mož, in je nedostopen vsem naukom in opominom starišev in izkušenih, pametnih ljudi.

Iz tega sledi velika častihlepnost, napuh, oholost in ko pozneje uvidi, da ni vse tako, kakor si je domišljal, da ni življenje tako lahko, kakor si je je slikal, pade v melanholiijo, pesimizem.

Gledé čustvenega življenja je zapazil Stanley Hall močno kolebanje med ekstremi. Nič manj kakor dvanajst vrst nasprotujočih si čustev našteje, med katerimi se giblje življenje mladeniča. Neukročeno navdušenje za delo se sprevrže v mlačnost in lenobo, veselje in žalost, preveliko zaupanje in v slučaju razočaranja, potrtnost in obup, trdosrčno samoljubje se menja s požrtvovalnostjo, enkrat išče družbe, potem zopet beži, samoljubje, trdosrčnost in grozovitost in zopet ljubezen do bližnjega, sočutje, usmiljenost, je konservativen, pa zopet uporen in revolucionaren.

Končno povzame dr. Huber rezultate, s katerimi se vjema tudi Avg. Pieper: Probleme der Jugendfürsorge.

V duši mladoletnih se posebno bujno razvijajo domišljija, živahni, energični afekti in čut telesne moči; tudi stopa v zavest interes: kmečki mladenič sovraži meščana, delavski buržoazijo, odtod se porajajo medsebojna nasprotstva mladeničev iz posameznih vasi. Temeljna tendenca pa gre skozi vse mladeniško življenje in čutenje: želja po samostojnosti in neodvisnosti.

Pieper končuje odstavek o tem problemu: Dandanes je vzgoja v šoli veliko uspešnejša, ker se je med tem spopolnila umetnost vzgojevanja. Zdaj ne vzgajamo po neki rutini, ampak iz spoznanja otroške duše. Še važnejše pa je pri vodstvu in vzgoji šoli odrasle mladine, da se ravnamo po načelih, ki jih dobimo iz spoznanja dušnega razpoloženja mladine. Predvsem se čuvajmo pri tej mladini nadaljevati šolsko vzgojo. Fant je vesel, da otrese enkrat šolski prah in da vrže za vselej proč šolske knjige, vse njegove misli gredo za tem, da bi bil mož. Glavna naloga vzgoje te mladine je, vzgojiti jo k samostojnosti, mladeniča naučiti hoditi brez opor. Ako čuti mladenič, da imajo drugi smisel za te njegove težnje in mu pomagajo, da doseže svoj cilj, potem bo sprejel rad, z udanostjo vsako pomoč, vsak nauk, vsako vodstvo.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1912.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in нравno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po do-

vršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1912-1913 bo v zavodu osem

gimnazijskih razredov. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevali avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimerneje po poštnih čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za prvi sprejem se plača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu se pa plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih starišev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 4.

do 16. junija. — V ponedeljek, dne 10. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Ker se bo najbrže otvorila prihodnje šolsko leto vzporednica tudi v 2. gimn. razredu, bo mogoče sprejeti tudi nekoliko učencev, ki so na kaki drugi gimnaziji izvršili 1. gimn. razred. Taki prosivci naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in druge zgoraj naštet listine do osmega julija.

3. Kar zadeva starost prosivcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. V i d u nad Ljubljano, dne 9. maja 1912.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

46.

Nabirka milih darov za pogorelce v Tomačevem.

C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je z dopisom z dne 19. maja 1912, št. 1333/pr. doposlalo semkaj naslednji poziv:

Dne 12. majnika t. l. je nastal požar v Tomačevem, okraj Ljubljana, ki jo vpepelil 8 hiš in 35 gospodarskih poslopij in hlevov. Poleg tega je uničil ogenj skoraj vse imetje pogorelcev.

Škoda se ceni na 106.200 K, zavarovalnina pa pokriva samo majhen del škode.

Od nesreče zadeti prebivalci so torej v skrajni bedi; iz svoje moči se ne morejo rešiti iz nje, treba jim je sedaj pomoči od drugod.

Da se jim olajša beda, razpisujem stem nabiranje milih darov po celi kronovini Kranjski.

Darila se sprejemajo pri c. kr. deželnem predsedništvu, pri mestnem magistratu v Ljubljani, pri vseh okrajnih glavarstvih; razglasila se bodo v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ in odkazala svojemu namenu.

Čč. gg. dušnim pastirjem se vsled tega naroča, naj oklic oznanijo s prižnice, nabrane darove pa odpošljejo na svoje mesto.

Am 12. Mai l. J. ist in Tomačevo, Bezirk Laibach, ein Großfeuer zum Ausbruche gekommen, welches 8 Wohnhäuser und 35 Wirtschaftsgebäude und Stallungen einäscherte. Außerdem vernichtete das Feuer beinahe die ganze Habe der Abbrändler.

Der Schaden wird auf 106.200 K geschätzt, wovon nur ein kleiner Teil durch Versicherung gedeckt ist.

Die von der Katastrophe Heimgesuchten befinden sich in großer Notlage, aus der sie sich durch eigene Kraft nicht zu retten vermögen; fremde Hilfe ist dringend nötig.

Zur Linderung dieser Notlage schreibe ich hiemit eine Sammlung milder Gaben im ganzen Kronlande Krain aus.

Spenden werden beim k. k. Landespräsidium, beim Stadtmagistrate in Laibach und bei allen Bezirkshauptmannschaften entgegengenommen, in der „Laibacher Zeitung“ veröffentlicht und ihrer Bestimmung zugeführt werden.

47.

Decretum circa iusiurandum Examinatorum Synodaliū et Parochorum Consultorum.

Sacra Congregatio Consistorialis.

Cum nonnulla dubia orta essent circa modum, tempus ac tenorem iurisiurandi ab examinătoribus synodalibus praestandi cum adhibentur ad videndas causas amotionis parochorum iuxta decretum Maxima cura, SSmmus D. N. Pius PP. X ad haec diluenda dubia, de consulto Emmorum Patrum Sacrae huius Consistorialis Congregationis, statuit ac decrevit ut in posterum tam examinatores synodales quam parochi consultores, qui Episcopo sociantur in amotionis decreto ferendo vel in eiusdem decreti revisione, singulis vicibus, in prima sessione, sub poena nullitatis actorum, iusiurandum prout in formula heic adiuncta praestare teneantur.

Idque per praesens decretum S. C. Consistorialis constitui ac promulgari iussit, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 15 Februarii 1912.

L. † S.

C. Card. **De Lai**, Episc. Sabinen,
Secretarius.

Scipio Tecchi,
Adessor.

Formula adhibenda.

»Ego N. N. examinátor (vel parochus consultor) prosynodalis, spondeo, voveo ac iuro munus et officium mihi demandatum me fideliter, quacumque humana affectione postposita, et sincere, quantum in me est, executurum: secretum officii circa omnia quae ratione mei muneris noverim, et maxime circa documenta secreta, disceptationes in consilio habitas, suffragiorum numerum et rationes religiose servaturum: nec quidquam prorsus, occasione huius officii, etiam sub specie doni, oblatum, nec ante nec post, recepturum.«

»Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia, quae meis manibus tango.«

(Acta Apost. Sedis 1912, pag. 141.)

48.

Dubium de illuminando ciborio super tabernaculum.

Expostulatum est a Sacrorum Rituum Congregatione: Utrum liceat, iuxta prudens Ordinarii iudicium, tempore expositionis privatae vel publicae, interiorem partem Ciborii cum lampadibus electricis in ea collocatis illuminare, ut Sacra Pixis cum Sanctissimo Sacramento melius a fidebus conspici possit?

Et Sacra eadem Congregatio ad relationem subscripti Secretarii, audito Commissionis Litur-

gicae suffragio, praepositae quaestioni respondendum censuit: Negative.

Atque ita rescripsit, die 28 Iulii 1911.

Fr. S. Card. Martinelli,
Praefectus.

L. † S.

† **Petrus La Fontaine**, Episc. Charystien.,
Secretarius.

49.

Slovstvo.

O zemljiški knjigi konverzijah, testamentih, kolkovinah in pristojbinah. Poljudna razlaga s praktičnimi vzorci zemljeknjžnih prošenj in predlogov. Sestavila in uredila A. Spende in

A. Prepeluh, c. kr. sodnijska uradnika. V Ljubljani, 1911. Založila Zadrúžna zveza. Tiskala Zadrúžna tiskarna. Str. 174 + 7. Cena vezani knjigi K 2'60, nevezani K 1'80 s poštnino vred. Dobiva

se pri Zadružni zvezi in v Katoliški Bukvarni. Pričujoča knjiga je prav rabna in zlasti dušnim pastirjem priporočila vredna.

Repetitorium der Kirchengeschichte. Von Dr. Vinzenz Oskar Ludwig, Professor der Kirchengeschichte im Stifte Klosterneuburg. Wien k. u. k. Hofbuchdruckerei und Hofverlagsbuch-

handlung Carl Fromme. Str. IV. + 439. V platno vezani knjigi cena 5 K. — Vsled priročne oblike se bo ta knjižica gotovo vsem prikupila, ki jo bodo rabili. Najbolj je priporočila vredna veroučiteljem, pridigarjem, govornikom in urednikom.

50.

Konkurzni razpis.

Razpisana je bila po okrožnici župnija Sveta Trojica nad Cirknico do 9. junija t. l.

Prošnje so nasloviti na lastništvo nadliške graščine (Leo grof Auersperg na Turjaku).

51.

Škofijska kronika.

Podeljene so župnije: Trboje č. g. Martinu Štularju, prefektu v zavodu sv. Stanislava v Šent Vidu; Krašnja č. g. Francu Šparovcu, ekspozitu na Vrhpolju pri Moravčah; Tunice č. g. Jakobu Razboršku, ekspozitu na Šent Joštu nad Kranjem.

Umeščeni so bili: č. g. Franc Šparovec na župnijo Krašnja 8. maja; č. g. Jakob Razboršek na župnijo Tunice 14. maja.

Premeščeni so bili: č. g. Friderik Rodič kaplan v Slavini, za ekspozita v Matenji vasi; č. g. Karol Rupnik, kaplan v Predvdoru, za ekspozita na Šent Joštu nad Kranjem.

V začasni pokoj je stopil č. g. Mihael Bulovec, uršulinski špiritual v Ljubljani.

Naselili so se vpokojeni župniki: č. g. Matija Kralj, bivši župnik v Tunicih, v Ljubljani,

Ahacljeva ulica 1; č. g. Franc Kadunc, bivši župnik v Krašnji, v Ljubljani, Kopališka ulica 7; č. g. Alojzij Rudolf, bivši župnik v Čatežu ob S., v Repnjah; č. g. Blaž Dekleva, vpokojen župnik tržaške škofije, v Škofji Loki.

Odšel je iz Matenje vasi č. g. Ivan Mezinec, vpokojen duhovnik goriške škofije.

Konkurzni izpit so delali 8. in 9. maja č. g. g.; Ježek Matej, kaplan na Blokah; Klemenčič Ivan, kaplan v Starem trgu pri Ložu; Štrubelj Janez, župni upravitelj pri Sv. Trojici nad Cirknico; Vrhovec Franc, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani (II); Pečarič Franc, kaplan na Dovjem; Stržaj Franc, župni upravitelj na Koprivniku; Vadnal Anton, kaplan v Cerkljah Krškem (I).

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 24. maja 1912.

Vsebina: 44. Poročilo o konferencah »Sodalitatis SS. Cordis Jesu« za l. 1911. — 45. Naznanilo o sprejemu v kn.-škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1912. — 46. Nabirka milih darov za pogorelce v Tomačevem. — 47. Decretum circa iusiurandum Examinatorum Synodaliū et Parochorum Consultorum. — 48. Dubium de illuminando ciborio super tabernaculum. — 49. Slostvo. — 50. Konkurni razpis. — 51. Škofijska kronika.